

- [Пошук](#)
- [Персоналії](#)
- [Природа](#)
- [Цивілізація](#)
- [Галузі знань](#)
- [Автори](#)
- [Медіафайли](#)
- [Бібліотека](#)
- [Семантичний пошук](#)

Внутрішні води

Внутрішні води — частина водної [території](#) певної [держави](#), на яку поширюється її [суверенітет](#) та [юрисдикція](#) у повному обсязі.

Зміст

- [1_Характеристика](#)
- [2_Правове регулювання](#)
- [3_Джерела](#)
- [4_Література](#)
- [5_Автор ВУЕ](#)
- [6_Важливо!](#)

Характеристика

Складаються з неморських і морських вод.

Внутрішні неморські води — водний простір сухопутної території держави, що включає води [річок](#), [каналів](#), [струмків](#), [озер](#), [ставків](#), [водосховищ](#), [боліт](#) та інших [водойм](#), у тому числі підземних і прикордонних вод у межах [державних кордонів](#) (води прикордонних річок до середини головного [фарватеру](#)).

До [внутрішніх морських вод](#) відносять:

- морські води, звернені у бік [берегів](#) від лінії, ухваленої для відрахування ширини [територіальних вод](#), за виключенням для [держав-архіпелагів](#);
- води [бухт](#), [заток](#), губ, [лиман \(гирло річки\)ів](#), [морів](#), [проток](#) та інших водойм, береги яких повністю належать державі, уздовж прямої лінії між берегами у місці, де з боку моря вперше утворюється один або кілька проходів, якщо ширина кожного з них не перевищує 24 морські милі;
- [акваторії](#) морських [портів](#), обмежовані лінією, що проходить через найвіддаленіші місця розташування гідротехнічних та інших [споруд](#);
- історичні моря, затоки, губи і лимани (так звані історичні води);
- морські води держав-архіпелагів ([архіпелажні води](#); у межах [островів](#) держав-архіпелагів розглядаються як внутрішні води, за винятком коли дозволений мирний прохід для [суден](#) іноземних держав, хоча держава-архіпелаг може виділити певні морські шляхи у цих водах).

Склад внутрішніх вод України визначено статтею 6 Закону «Про державний кордон України» (1991).

Правове регулювання

Правовий режим внутрішніх вод, які є складовою частиною території держави, регулюється відповідними законами цієї країни і Конвенцією ООН з морського права (1982; див. [Конвенція, ООН, Право морське](#)). Держава має таку ж суверенну юрисдикцію, повну й виключну владу над внутрішніми водами, [повітряним простором](#) над ними і дном їхньої акваторії, як над іншими своїми територіями.

Правовий режим міжнародних судноплавних рік регулюється [законодавством національним](#) держав, через територію яких вони протікають, та багатосторонніми [міжнародними угодами](#) (наприклад, правовий режим р. Дунай регулюється міжнародною Дунайською (Белградською) конвенцією 1948).

Якщо озера і внутрішні моря оточені територією кількох держав, то практикується укладення угод про режим вод, що належать кожній із них. Наприклад, такими озерами є: Біле озеро, оточене територіями [України](#) і [Білорусі](#); [Боденське озеро](#) між [Німеччиною](#) і [Швейцарією](#); [Женевське озеро](#) між [Францією](#) і [Швейцарією](#); [Великі озера](#), оточені територіями [Канади](#) і [США](#). За відсутності відповідних угод передбачається розділ таких акваторій серединною лінією.

Правовий режим акваторій і територій морських портів зазвичай регулюється нормами національного права. Прибережні держави у морських портах встановлюють режим і правила заходу в них суден іноземних держав, створюють сприятливі умови для торговельного [судноплавства](#) (враховуючи світову практику спрощення процедури заходу й перебування іноземних торгових суден у портах).

Держави мають право ухвалювати свої [закони](#) щодо використання внутрішніх вод та усіх їхніх [ресурсів](#). Допуск суден іноземних держав у внутрішні води дозволяється лише на основі міжнародних угод. За відсутності угод іноземні судна не мають права проходу у внутрішніх водах, що є ключовою відмінністю між внутрішніми і територіальними водами. За умови дозволу іноземному судну заходити у внутрішні води, на нього поширюються закони прибережної держави (за винятком [екіпажу](#) судна, який підпорядковується законам держави прапора).

Джерела

1. Про державний кордон України: Закон України № 1777-ХІІ від 04 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 2. Ст. 5.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>
2. United Nations Convention on the Law of the Sea // United Nations.
URL: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf

Література

1. Зайчук О. В. Внутрішні води // Географічна енциклопедія України : у 3 т. / Відповід. ред. О. М. Маринич. Київ : «Українська Радянська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1989. Т. 1. С. 195.
2. Ржевська В. С. Внутрішні води // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / Гол. ред. Л. В. Губерський. Київ : Знання, 2004. Т. 1. С. 252.
3. Гуцуляк В. М., Ключова Є. М. Українське та міжнародне морське право. Київ : Ліра-К, 2022. 268.

Автор ВУЕ

- [В. Й. Лажнік](#)

Покликання на цю статтю: [Лажнік В. Й.](#) Внутрішні води // Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Внутрішні води](https://vue.gov.ua/Внутрішні_води) (дата звернення: 8.11.2024).

Статус гасла: Оприлюднено
Оприлюднено: 09.09.2024